

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGBOSANSKA ŽUPANIJA
MINISTARSTVO FINANCIJA

PRIJEDLOG

SMJERNICE
EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE HERCEGBOSANSKE
ŽUPANIJE ZA RAZDOBLJE 2017.-2019. GODINE

Tomislavgrad, lipanj 2016. godine

SADRŽAJ:

UVOD.....	3
1.Strateški ciljevi ekonomske i fiskalne politike BIH.....	5
2.Pretpostavke društvenog i gospodarskog razvoja za razdoblje od 2017.-2019. godine.....	6
2.1.Postojeće makroekonomsko stanje i trendovi.....	6
2.2.Srednjoročna ekonomska prognoza i rizici.....	7
3.Osnovni pokazatelji ekonomske i fiskalne politike.....	8
4.Procjena prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u proračunu Hercegbosanske županije.....	11
4.1.Ukupni prihodi Županije.....	11
4.2.Porezni prihodi.....	11
4.3.Neporezni prihodi.....	12
4.4.Financiranje.....	12
4.5.Rizici po projekcije prihoda.....	13
4.6.Ukupni rashodi županije.....	14
5.Ukupno preuzete obveze Hercegbosanske županije u razdoblju 2017.-2019. godine.....	16
6.Okvirni prijedlog razine (plafoni) financijskih planova proračunskih korisnika Hercegbosanske županije za razdoblje 2017.-2019.godine.....	18

UVOD

Sukladno članku 17. Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene Novine Federacije BiH“: 102/13, 9/14,13/14, 8/15, 91/15 i 102/15), Vlada Hercegbosanske županije, na prijedlog Ministarstva financija Hercegbosanske županije donosi Smjernice ekonomske i fiskalne politike za razdoblje 2017.- 2019. godine na usvajanje.

Smjernicama se nastoji uspostaviti snažnija veza prioriteta vladinih politika i proračuna za narednu godinu, kao i snažnija veza između politika Vlade Hercegbosanske županije i politika Vlade Federacije Bosne i Hercegovine.

Dobar proračunski okvir Vlade Federacije Bosne i Hercegovine povezuje prioritete sa županijskim proračunima u okviru održive razine potrošnje, te povezuje proračun s donesenim politikama vlade, strategijama, programima i zakonima, te poboljšava rezultate programa povećanjem transparentnosti, odgovornosti i predvidivosti financiranja.

Cilj Smjernica je osigurati realan, sveobuhvatan i konsolidirani okvir planiranja rashoda, čime se postiže funkcionalna povezanost provođenja sveukupnih aktivnosti unutar uravnoteženog okvira prihoda i rashoda za sve razine vlasti uključujući pri tome: proračun FBiH, proračune županija, proračune općina i financijske planove izvanproračunskih fondova, sukladno odredbama Zakona o proračunima, koje je neophodno promatrati u najširem kontekstu, odnosno u kontekstu ukupnog fiskalnog kapaciteta.

Uvažavajući navedeno, Smjernice ekonomske i fiskalne politike za razdoblje 2017. – 2019. godine sadrže:

1. Strateške ciljeve ekonomske i fiskalne politike FBiH
2. Pretpostavke društvenog i gospodarskog razvoja za razdoblje 2017. – 2019. godine
3. Osnovne pokazatelje fiskalne i ekonomske politike
4. Procjenu prihoda i primitaka, te rashoda i izdataka za Proračun Hercegbosanske županije
5. Ukupne preuzete obveze Hercegbosanske županije u razdoblju 2017. – 2019. godine.
6. Okvirni prijedlog razine financijskih planova proračunskih korisnika HBŽ za razdoblje 2017. – 2019. godine (prilog)

Dokumentacijsku osnovu za izradu Smjernica Hercegbosanske županije za razdoblje 2017. – 2019. godine predstavljaju:

1. Makroekonomske projekcije od Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP)
2. Projekcije javnih prihoda županije i općina HBŽ, revidirane od strane Federalnog ministarstva financija, kao i odgovarajući statistički pokazatelji
3. Izvršenje Proračuna HBŽ za 2015. godinu
4. Dokumenti okvirnog proračuna općina i izvanproračunskih fondova.
5. Federalni zavod za programiranje razvoja

Na temelju smjernica, ministar financija obvezan je proračunskim korisnicima uputiti akt o načinu i elementima izrade prijedloga financijskog plana (Naputak).

1. Strateški ciljevi ekonomske i fiskalne politike FBiH

Vlada FBiH usvojila je strategiju razvoja FBiH za period 2010. – 2020. godine koja je kompatibilna sa strategijama na razini države BiH gdje je utvrđeno šest strateških ciljeva za FBiH unutar kojih se razvijaju prioritetni strateški ciljevi i mjere za njihovu realizaciju.

1. Makroekonomski okvir
2. Konkurentnost i output (proizvodnja, dohodak)
3. Javni sektor i javna uprava
4. Zaposlenost
5. Održivi rast i razvoj
6. Socijalna uključenost

Pojedinačni prioritetni strateško – razvojni ciljevi:

1. Održivost javne potrošnje i eliminacija proračunskih deficita
2. Povećanje efikasnosti prikupljanja i trošenja sredstava
3. Jačanje razvojne komponente proračuna
4. Harmoniziranje procesa budžetiranja
5. Usklađivanje fiskalne statistike s međunarodnim standardima
6. Jačanje kapaciteta poreznih uprava (u skladu sa standardima EU)
7. Eliminirati dvostruko oporezivanje u transakcijama sa članicama EU
8. Reforma braniteljsko – socijalnog sektora
9. Reforma mirovinskog i invalidskog osiguranja, zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja i zapošljavanja
10. Revizija sustava financiranja obrazovanja.

2. Pretpostavke društvenog i gospodarskog razvoja za razdoblje 2017. – 2019. godine

Ovo poglavlje sadrži glavne makroekonomske pretpostavke na kojima se zasnivaju procjene za period 2017.- 2019. godine.

Izvori informacija koje su korištene za izradu Smjernica i Dokumenta okvirnog proračuna – DOP-a dolaze od Direkcije za ekonomsko planiranje u Bosni i Hercegovini, Centralne banke BiH, Agencije za Statistiku Federacije BiH, Uprave za neizravno oporezivanje i Federalnog ministarstva financija.

2.1. Postojeće ekonomsko stanje i makroekonomski trendovi

Polazeći od osnovnih makroekonomskih pokazatelja u Bosni i Hercegovini u 2016. godini može se očekivati rast BDP-a po realnoj stopi od 3,20%, uz uvjet održavanja stabilnog tečaja konvertibilne marke primjenom aranžmana Valutnog odbora, održavanja stope inflacije do 0,10%, te urednog servisiranja vanjskog duga i politike vezivanja domaćeg javnog duga za prihode i smanjenja deficita tekuće platne bilance.

Prema projekcijama Federalnog zavoda za programiranje razvoja realni BDP u 2016. godini iznosio bi 30.224 milijuna KM što predstavlja rast od 3,20% u odnosu na 2015. godinu.

Realni rast BDP-a u 2017. godini prema predviđanjima iznosio bi 3,50%, a za ostale godine kako je to prezentirano u ovoj tablici.

Tablica 1: Nominalni rast BDP-a u Bosni i Hercegovini u milionima KM¹

Godina	Ostvareno	Procjena		Projekcija		
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Nominalni BDP	28.217	29.277	30.302	31.631	33.229	34.897
Nominalni rast u % (baza prethodna godina)	0,1	3,8	3,5	4,4	5,1	5,00

Tablica 2: Realni rast BDP-a u Bosni i Hercegovini u milionima KM²

Godina	Ostvareno	Procjena		Projekcija		
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Realni BDP	28.302	28.954	30.224	31.373	32.804	34.492
Realni rast u % (baza prethodna godina)	0,4	2,6	3,2	3,5	3,7	3,8

¹ Direkcija za ekonomsko planiranje

² Direkcija za ekonomsko planiranje

2.2.Srednjoročna ekonomska prognoza i rizici

Glavne pretpostavke za ispunjenje srednjoročnog makroekonomskog cilja, gospodarskog rasta Bosne i Hercegovine, i dalje je ubrzano provođenje strukturalnih reformi realnog, finansijskog javnog sektora (kroz reorganizaciju i racionalizaciju vladine potrošnje), što će voditi poboljšanju konkurentnosti i fleksibilnosti ekonomije, povećanju štednje i investicija, te većoj razini izvoza. Ključne uloge za postizanje ovih ciljeva imaju poboljšanje investicijske klime, daljnje usuglašavanje poslovne legislative sa standardima Europske unije, ubrzanje administrativnih procedura, poboljšanje produktivnosti ekonomije kroz restrukturiranje poduzeća i nastavak privatizacijskog procesa.

Osnovni rizici za projekcije osnovnih indikatora tržišta rada su vezani za pretpostavljeni ekonomski rast odnosno razinu investicija u BiH, EU i zemljama u okruženju. Nepovoljan, odnosno nezadovoljavajući poslovni ambijent mogao bi se destruktivno odraziti na intezitet rasta broja zaposlenih kao i plaća.

Glavni rizici za projekcije cijena u BiH vezani su kao i prethodnih godina za vanjske čimbenike (prvenstveno cijene nafte i cijene hrane na svjetskom tržištu). Ukoliko bi cijene nafte i hrane nastavile padati identičnim intenzitetom kao u 2015. godini to bi se također odrazilo na razinu cijena u BiH, odnosno u ekstremnom slučaju doprinijelo nastavku deflacije. Od domaćih faktora koji bi mogli utjecati na promjenu cijena su nepredviđene promjene cijena električne energije, uvođenje / povećanje akciza na određene proizvode i sl.

Rizik kod industrijske proizvodnje predstavlja neizvjesnost i još uvijek nedovoljan gospodarski oporavak u užem i širem međunarodnom ekonomskom okruženju. Visoka razina integracije sa zemljama EU i regije kroz trgovačke i finansijske tokove dobrim dijelom određuje kretanje industrijske proizvodnje u BiH. Pogoršanje situacije na EU tržištu posebno u slučaju zemalja koje su glavni trgovački partneri BiH predstavlja najveći rizik za oporavak industrijske proizvodnje u BiH.

3. Osnovni pokazatelji fiskalne i ekonomske politike

Tablica 3: Makroekonomski pokazatelji za BiH za period 2014.-2019.g.³

Pokazatelj	Ostvareno		Procjena		Prognoza	
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Nominalni BDP (u mil. KM)	28.217	29.277	30.302	31.631	33.229	34.897
Nominalni rast u %	0,1%	3,80%	3,50%	4,40%	5,10%	5,00%
BDP deflator	99,7	101,1	100,3	100,8	101,3	101,2
Realni BDP u mil. KM	28.302	28.954	30.224	31.373	32.804	34.492
Realni rast u %	0,4	2,6	3,2	3,5	3,7	3,8
Inflacija mjerena ind.potrošačkih cijena	-0,9	-1	0	1,2	1,3	1,4
Potrošnja u mil. KM	29.401	29.748	30.297	31.298	32.345	33.405
Realni rast u %	1,9	1,4	1,8	2,0	2,0	1,9
Vladina potrošnja u mil. KM	6.078	6.187	6.311	6.500	6.695	6.896
Realni rast u %	2,2	1,5	2,0	2,2	2,1	2,0
Investicije u mil. KM	5.095	5.041	5.418	5.906	6.425	7.046
Realni rast u %	7,5	-1,7	6,9	8,6	8,4	9,2
Investicije u stalna sredstva u mil. KM	5.234	5.250	5.627	6.053	6.557	7.164
Realni rast u %	11,7	-0,4	6,5	7,1	7,9	8,7
Vladine investicije u mil. KM	1.155	1.244	1.401	1.573	1.763	1.987
Realni rast u %	11,6	6,8	11,7	10,6	10,8	11,0
Privatne investicije u mil. KM	4.079	4.006	4.226	4.480	4.793	5.177
Realni rast u %	11,8	-2,5	4,9	5,9	6,9	7,9
Uvoz (robe i usluge) u mil. KM	15.536	15.311	15.846	16.769	17.615	18.576
Nominalni rast u %	7,1	-1,5	3,5	5,8	5,0	5,5
Realni rast u %	8,1	0,5	3,5	3,8	3,5	3,4
Izvoz (robe i usluge) u mil. KM	9.257	9.799	10.434	11.196	12.075	13.022
Nominalni rast u %	3,0	5,9	6,5	7,3	7,8	7,8
Realni rast u %	4,2	5,5	6,0	5,7	5,6	5,5
Bilanca tekućeg računa u mil. KM	-2.067	-1.480	-1.318	-1.485	-1.467	-1.519
Bilanca tekućeg računa u % BDP-a	-7,3	-5,1	-4,4	-4,7	-4,4	-4,4

Napomena: podatci i projekcije makroekonomskih pokazatelja za BiH koji su korišteni u prethodnoj tablici su preuzeti od Direkcije za ekonomsko planiranje BiH (DEP), Agencije za statistiku BiH, Centralne banke BiH, kao i od Odjeljenja za makroekonomske analize (OMA) pri Upravi za neizravno oporezivanje.

Makroekonomska događanja u zemljama iz okruženja bila su nestabilna u prvom polugodištu 2015.godine, što je bila karakteristika i drugog polugodišta, sa tek blagim naznakama oporavka krajem prošle godine. Ni zemlje europske unije nisu bile daleko od istog i u 2015.godini još uvijek se bilježi blagi pad gospodarskih aktivnosti, uz očekivanu promjenu trenda i oporavak gospodarskog rasta u 2016.godini, kao i u narednim godinama. Ovakva prognoza za povoljnija ekonomska kretanja u našem okruženju neće zaostajati ni Federacija BiH za ostatkom EU.

Tablica 4: Makroekonomski pokazatelji Federacije BiH za period 2014.-2019.godine

Indikator	Procjene ostvarenja		Projekcije			
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Nominalni BDP u mil. KM	17.813	18.350	19.176	20.265	21.522	22.942
Nominalni rast u %	2,5	3,0	4,5	5,7	6,2	6,6
Realni BDP u mil. KM	17.625	18.204	18.929	19.867	21.162	22.135
Realni rast u %	1,4	2,2	3,9	4,9	6,5	4,6

Izvor: Federalni zavod za programiranje razvoja i FMF

Napomena: Procjene ostvarenja BDP-a za 2014. i 2015., kao i projekcije za period od 2016.-2019.godine rađene na osnovu stope učešća entiteta u BDP-u BiH.

Spor oporavak ekonomskih kretanja u međunarodnom okruženju, prije svega u zemljama EU, krajem 2014. godine i u 2015. godini, doveli su do jačanja negativnih rizika što je znatno utjecalo na makroekonomske projekcije. U domaćem gospodarstvu, nakon realnog rasta ekonomskih aktivnosti u 2014. godini od 1,4%, u 2015. godini od 2,2%, očekuje se i realan rast BDP-a u narednoj 2016. godini od 3,9%, u 2017. godini 4,9%, dok bi u 2018. godini rast iznosio 6,5%, odnosno u 2019. godini 4,6%.

Očekivani oporavak ekonomskih aktivnosti u FBiH, u narednom razdoblju, temeljit će se na strukturnim reformama koje su predviđene Reformskom agendom te na ubrzanju investicijskog ciklusa, posebno investiranja u sektoru energetike. Procjene investicija su vezane za blagi ekonomski oporavak u EU i okruženju, što će pozitivno utjecati i na ekonomski oporavak BiH i FBiH.

Nastavljene su aktivnosti harmonizacije propisa na teritoriju Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta kako bi se stvorili jednaki uvjeti privređivanja za gospodarske subjekte na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine i izvršila harmonizacija istih sa propisima EU. Također, aktivno se radi na pronalaženju rješenja u pravcu smanjenja opterećivanja poslodavaca, kako bi se stimulirao rast stope zaposlenosti, a u isto vrijeme održala stabilnost izvanproračunskih fondova.

Nastavljene su aktivnosti na provođenju projekta pojednostavljenja plaćanja javnih prihoda.

Implementiranjem Zakona o dopunama Zakona o visini stope zatezne kamate, koji je temporalnog karaktera, nastoji se djelomično rasteretiti gospodarstvenike od nagomilanih obveza po osnovu javnih prihoda, s ciljem povećanja likvidnosti obveznika, koji su imali dospjele neizmirene obveze po osnovu javnih prihoda, kao i oslobađanje sredstava po ovom osnovu u korist proračuna i izvanproračunskih fondova.

Proces uvođenja fiskalnih sustava i implementacija Zakona o fiskalnim sustavima u tijeku petogodišnje primjene pokazao se opravdanim zbog većeg stupnja kontrole evidentiranja prometa.

Najveći značaj uvođenja fiskalizacije u Federaciji BiH je praćenje krajnje potrošnje iskazane kroz PDV prijave.

Pored utjecaja na prihode od neizravnih poreza, koji su najznačajniji prihodi svih razina vlasti, evidentan je porast prihoda od izravnih poreza (porez na dobit i porez na dohodak).

Jedna od značajnih reformi u okviru upravljanja javnim financijama u Federaciji BiH je donošenje novog Zakona o proračunima u Federaciji BiH, koji se primjenjuje od 01.01.2014.godine. Na temelju ovog Zakona uvodi se Registar proračunskih korisnika, Izjava o fiskalnoj odgovornosti rukovoditelja proračunskog korisnika, Uredba o proračunskom nadzoru i nova Uredba o računovodstvu proračuna u Federaciji BiH.

Spomenute mjere i propisi, te provedene aktivnosti doprinose stabilnosti javnih financija, te stvaraju polaznu osnovu za dalju provedbu fiskalne politike u narednom trogodišnjem periodu s ciljem osiguranja likvidnosti sustava i stvaranja preduvjeta za ekonomski oporavak

4.PROCJENA PRIHODA I PRIMITAKA TE RASHODA I IZDATAKA ZA PRORAČUN HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Ovo poglavlje sadrži projekcije prihoda i primitaka, a samim time i rashoda i izdataka, za koje se očekuje da će biti dostupni za financiranje javne potrošnje u srednjoročnom periodu, koje se temelje na prethodno navedenim makroekonomskim pokazateljima i postojećim poreznim politikama. Osim toga, četvrto poglavlje daje opis fiskalnog okruženja i fiskalne strategije / pozicije za koju se Vlada Županije opredijelila.

4.1.Ukupni prihodi Županije

Ukupan prihod Proračuna čine tri velike ekonomske stavke: porezni prihod, neporezni prihod i financiranje. Prema novom Zakonu o proračunima u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15 i 102/15) članak 11. potpore više ne idu u kategoriju financiranja nego su neporezni prihod, a u računu financiranja se iskazuje kao primitak od financijske imovine i primljenih kredita i zajmova kao što je prikazano u sljedećoj tablici.

Procjenjuje se da će Hercegbosanska županija u 2017. godini imati na raspolaganju 75,51 mil. KM, što je smanjenje za 0,44% u odnosu na Plan proračuna u 2016. godini.

Projekcije javnih prihoda županija i općina za trogodišnje razdoblje izvršilo je Odjeljenje za makroekonomske analize (OMA) Uprave za neizravno oporezivanje BiH u suradnji sa Federalnim ministarstvom financija. Konačan materijal stigao je u naše ministarstvo 01. lipnja 2016. godine i kao takav s manjim korekcijama je ugrađen u ove Smjernice. Naime, sukladno članku 33. Zakona o proračunima županijsko ministarstvo prije dostavljanja nacrta proračuna vladi Županije, obvezno je pribaviti mišljenje Federalnog ministarstva financija u svezi visine planiranih prihoda i primitaka. Po našoj procjeni ponuđena projekcija odgovara i našoj procjeni, pa smo mišljenja da ne bi trebalo biti problema u vezi dobivanja potrebne suglasnosti.

4.2.Porezni prihodi

Porezni prihodi prema ovoj projekciji biti će manji za 0,45% u odnosu na plan i iznositi će za 2017.godinu 57,87 mil.KM, za 2018.godinu 60,42 mil. KM i za 2019.godinu 64,03 mil. KM.

Najveću stavku u poreznom prihodu čini neizravni porez-PDV za Županiju i Upravu za ceste. Prihodi od neizravnih poreza prema projekcijama koji će biti dostupni Hercegbosanskoj županiji u 2017.godini iznositi će 49,57 mil. KM, u 2018.godini 51,88 mil.KM i u 2019.godini 55,25 mil.KM. Iz pripadajućeg dijela prihoda od Federacije BiH, izravno se vrši uplata za servisiranje vanjskog

duga, a preostali dio sredstava sa Jedinственoga računa raspoređuje se između Federacije, županija, općina i Direkcija za ceste.

U ovoj kategoriji prihoda značajno mjesto zauzima porez na dohodak, za koji držimo da je realno isplaniran za cijelo razdoblje. U 2017.godini može se očekivati prihod od 3,91 mil. KM, u 2018.godini 3,96 mil. KM i u 2019.godini 4,00 mil. KM.

4.3.Neporezni prihodi

Drugi po apsolutnoj veličini prihoda Proračuna je neporezni prihod. U 2017.godini očekuje se prihod od 12,14 mil. KM, u 2018.godini 11,83 mil. KM i u 2019.godini 10,80 mil. KM. Ukupan neporezni prihod po ovoj projekciji, računat indeksom 2017/2016 godina iznosi 101,00 što znači da će prihod u narednoj fiskalnoj godini biti veći za 1,00% u odnosu na Proračun za 2016.godinu.

Ostvarenje ovih prihoda uglavnom ovisi od ministarstava i institucija Vlade s obzirom da ovu kategoriju čine prihodi od taksi, naknada, prihodi od vlastite djelatnosti, naknada prema županijskim i federalnim propisima i aktivnostima Vlade oko iznalaženja novih potpora i donacija.

4.4.Financiranje

U uvodu ovog poglavlja objasnili smo pojam financiranja, a u našem slučaju, kako je to vidljivo iz navedene tablice u 2016.godini očekuje se financiranje u iznosu od 5,50 mil. KM, koji se planira koristiti za održavanje tekuće likvidnosti Proračuna i pokriće akumuliranog deficita nastalog sa 31.12.2015. godine.

Primitci financiranja – dugoročni krediti i zajmovi i u 2017.godini se predviđaju u istom iznosu kao i prethodne godine i planiraju se koristiti za održavanje tekuće likvidnosti Proračuna, te pokriće akumuliranog deficita, koji je, prema novom Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o Proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine („ Službene novine FBiH“, broj 91/15), Vlada dužna pokriti planiranjem sredstava u narednih pet fiskalnih godina.

U 2018.godini predviđa se novi kredit od 3,50 mil. KM, dok u 2019. godini, prema ovim projekcijama, kredit bi iznosio 1,00 mil. KM.

Tablica 5 : Prihodi Hercegbosanske županije za period 2015.-2019.g. (mil.KM.)

Konto	Vrsta prihoda	Ostvareno	Prognoza				Indeks 2017/2016
		2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	
	UKUPNI PRIHODI	64,00	75,84	75,51	75,75	75,83	99,56
	I Porezni prihodi	54,13	58,32	57,87	60,42	64,03	99,23
717	Neizravni porezi- Županija	47,91	51,82	49,57	51,88	55,25	95,66
717	Neizravni porezi- Uprava za ceste	1,06	1,08	1,78	1,86	1,98	164,81
711	Porez na dobit	0,84	0,94	1,75	1,82	1,89	186,17
714	Porezi građana	0,50	0,55	0,58	0,60	0,60	105,45
716	Porez na plaće/dohodak	3,56	3,68	3,91	3,96	4,00	106,25
713 715 719	Ostali porezi	0,26	0,25	0,28	0,30	0,31	112,00
	II Neporezni prihodi	8,57	12,02	12,14	11,83	10,80	101,00
721	Prihodi od poduzetničke imovine	1,43	2,91	2,84	2,53	2,00	97,59
722	Takse, naknade i pristojbe	3,62	4,51	4,30	4,20	4,00	95,34
723	Novčane kazne	0,60	0,70	0,70	0,80	0,80	100,00
730	Potpore	2,62	3,50	3,50	3,50	3,20	100,00
733	Donacije	0,30	0,00	0,40	0,40	0,40	0,00
770	Ostalo	0,00	0,40	0,40	0,40	0,40	100,00
	III Financiranje	1,30	5,50	5,50	3,50	1,00	100,00
811 - 813	Primici od fin. imovine						
814 815	Primici od kredita	1,30	5,50	5,50	3,50	1,00	100,00
	Neraspoređeni višak prihoda	-					

4.5. Rizici po projekcije prihoda

Prihodi od neizravnih poreza raspoređuju se županijama sukladno Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine F BiH“ broj 22/06), u koji su ugrađeni kriteriji broja stanovnika, površine područja, broja učenika i sl.

Visina godišnje razine udjela u ukupnim neizravnim porezima županija i općina utvrđuje se godišnje Napatkom o određivanju udjela županija, jedinica lokalne samouprave i nadležnih županijskih organa za ceste u prihodima od neizravnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda.

Bilo kakvo narušavanje gore navedenog Zakona i Napatka može se značajno odraziti na razinu neizravnih poreza za Županiju i lokalne jedinice samouprave.

U tijeku je izrada novog Prijedloga Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine i po našim saznanjima ne očekuje se bitna izmjena prihoda za našu Županiju u narednom razdoblju.

Prognoze prihoda su usko vezane za gospodarski rast. Stoga je neuspjeh u ispunjavanju ciljeva gospodarskog rasta najveći rizik po projekcije prihoda. Administracija poreznog sustava također predstavlja rizik po projekcije prihoda, obzirom da porezni prihodi u velikoj mjeri zavise od stupnja porezne evazije.

4.6. Ukupni rashodi Županije

Vlada Županije mora nastaviti aktivnosti na održavanju stabilnog fiskalnog sustava, održavanje proračunske ravnoteže i kontrola javne potrošnje što je u skladu sa zacrtanim strateškim ciljevima Vlade Federacije BiH i Županije. Ovakva politika određena je ispunjavanjem zahtjeva IV. Stand-by aranžmana sa MMF-om. Dostizanje ovoga cilja je moguće provođenjem restriktivne politike javne potrošnje, koja uključuje ograničavanje rasta tekućih rashoda, očuvanje socijalne pravednosti i zaštite najugroženijih grupa stanovništva i boračkih populacija, te osiguranje aktivnog doprinosa povećanju investicija.

Tablica 6: Rashodi Hercegbosanske županije za period 2015.-2019.g. (mil.KM.)

Vrsta prihoda	Ostvareno	Procjena	Prognoza			Index 2017/2016
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	
UKUPNI RASHODI	67,30	75,84	75,51	75,75	75,83	99,56
I. TEKUĆA PRIČUVA	0,38	0,60	0,60	0,60	0,60	100,00
II. TEKUĆI IZDATCI	59,95	65,50	65,31	65,41	65,66	99,71
1.Bruto plaće	34,12	34,34	34,63	34,84	34,86	100,84
2.Naknade	6,52	7,12	7,12	7,13	7,13	100,00
3.Doprinosi poslodavca	3,82	3,79	3,88	3,90	4,10	102,37
4.Materijalni troškovi	5,50	6,86	7,10	7,30	7,40	103,50
5.Tekuće potpore	8,79	11,22	10,70	10,63	10,65	95,37
6.Kapitalne potpore	0,86	1,83	1,29	1,19	1,13	70,49
7.Izdatci za kamate	0,34	0,34	0,59	0,42	0,39	173,53
III. KAPITALNI IZDATCI	4,41	5,61	4,6	4,56	4,53	82,00
IV. OTPLATA POZAJMLJIVANJA	2,56	2,63	3,50	3,18	3,04	133,08
V. FINANCIRANJE DEFICITA	0,00	1,50	1,50	2,00	2,00	100,00

Ukupna javna potrošnja, koja pored javnih rashoda i izdataka uključuje otplate dugova, pozajmljivanje i kamate, projicirana je u iznosu od 75,51 mil. KM u 2017. godini; u 2018. godini bilo bi 75,75 mil. KM, a 75,83 mil. KM u 2019.godini. Ovako projicirana javna potrošnja predstavlja smanjenje od

0,45% u 2017.godini u odnosu na proračun u 2016.godini. Naime, poznato je da su prihodi i rashodi za 2016.godinu bili precijenjeni, što je izrazito vidljivo iz podataka ostvarenih u prvom polugodištu tekuće fiskalne godine.

Iz ove tablice vidljivo je da **bruto plaće** ostaju skoro na istoj razini, sa indeksom od 100,84. Vrijednost bruto boda za obračun plaće i dalje iznosi 525,40 KM za koeficijent 1.

U ministarstvu pravosuđa za djelatnike koje imenuje Visoko i sudsko tužiteljsko vijeće plaće su obračunate sukladno Zakonu o sudačkoj i tužiteljskoj funkciji u Federaciji BiH, a za ostale službenike i namještenike obračun je urađen sukladno Odluci o platnim razredima.

Naknade troškova uposlenih

Naknada za prijevoz, naknada za odvojeni život, naknade smještaja, regres i godišnji odmor, otpremnine za odlazak u mirovinu, jubilarne nagrade, naknade i slučaju smrti i invalidnosti obračunate su po posljednjim propisima važećim u Županiji.

Materijalni troškovi u 2017.godini veći su u odnosu na 2016. godinu za 3,50% i oni su uvijek kreću u iznosu 8-10 % ukupnog Proračuna.

Potpore-transferi (tekući i kapitalni) smanjuju se po stopi od 4,64% za tekuće i 29,51% za kapitalne potpore-transfere. Evidentno je na bazi prošlogodišnjeg izvršenja ovih rashoda, da postojeći prihod ne može udovoljiti ovako visoko projiciranim izdacima za sve željene potpore, što ukupan rezultat vodi u još veći deficit.

Izdaci za kamate po postojećim pozajmicama iznose za 2017.godinu 590.000,00 KM; za 2018.godinu 420.000,00 KM i za 2019.godinu 390.000,00 KM, pod uvjetom da u navedenim godinama ne bude novih zaduženja za kredite bilo kojeg proračunskog korisnika.

Kapitalna potrošnja-kapitalni izdatci u 2017.godini iznosili bi 4,60 mil. KM; u 2018.godini 4,56 mil. KM. Ovdje je vidljivo da u ovoj projekciji dolazi do izrazitog pada ovih rashoda, gdje indeks 2017/2016.godina iznosi 82,00, dakle, planira se smanjenje ovih izdataka za 18,00%.

Otplata pozajmljivanja predstavlja obvezu Županije za primljene domaće i inozemne kredite. Prema konkretnom amortizacijskom planu ovih kredita obveze za glavnice iznosile bi za 2017. godinu 3,5 mil. KM, za 2018. godinu 3,18 mil. KM, i u 2019. godini 3,04 mil. KM. Ovo sve pod pretpostavkom da ne bude novih zaduženja.

Međutim, iz projekcije prihoda iz prethodnog poglavlja, a koji je planiralo Federalno ministarstvo financija vidljivo je da bi, ako ostane ovakav trend, ostvarenja poreznih i neporeznih prihoda, trebalo uzeti nove pozajmice u iznosu od 5,50 mil. KM za održavanje likvidnosti proračuna.

Financiranje deficita prikazanog u tablici rashoda Hercegbosanske županije za period 2017.– 2019.godine već u 2017.godini iznosila bi 1,50 mil. KM, što daje indeks 100,00, u 2018. godini iznosila bi 2,00 mil. KM i u 2019. godini 2,00 mil. KM.

Osnovni razlog za ovako planiranje je ostvarenje deficita u 2015.godini, a Zakon o proračunu u Federaciji BiH nalaže da se višak rashoda nad prihodima treba pokriti u narednom petogodišnjem razdoblju.

5. UKUPNO PREUZETE OBVEZE HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE U RAZDOBLJU 2017.-2019. GODINE

Prema konsolidiranoj bruto bilanci na dan 31. prosinca 2015. godine, ukupne kratkoročne obveze Hercegbosanske županije iznose 17.651.133,00 KM, a potraživanja su 9.204.225,00 KM.

Obveze

Obveze za vrijednosne papire	39.797,00KM
Kratkor. tekuće obveze(obveze prema dobavljačima)	8.620.117,00 KM
Obveze prema djelatnicima	4.635.477,00KM
Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jed.	268.139,00KM
<u>Kratkoročna razgraničenja</u>	<u>4.087.603,00KM</u>
SVEUKUPNO:	17.651.133,00KM

Potraživanja

Financijski obračunski odnosi	257.870,00KM
Ukupna novčana sredstva	6.845.251,00KM
Kratkoročna potraživanja	1.074.647,00KM
Kratkoročni plasmani	13.574,00KM
<u>Ostala kratkoročna razgraničenja (leassing)</u>	<u>1.012.883,00KM</u>
SVEUKUPNO:	9.204.225,00KM

U kratkoročnim tekućim obvezama, obveze prema dobavljačima su najveće iznose 8.620.117,00 KM.

U obvezama prema djelatnicima ukalkulirana je bruto plaća i naknade djelatnika HBŽ za mjesec prosinac 2015. godine, a obveza je izvršena tijekom siječnja 2016. godine, što znači da je stvarna obveza manja za taj iznos.

Razlika između sveukupnog iznosa obveza i potraživanja je u visini akumuliranog deficita, iskazanog na kraju poslovne 2015. godine. Drugim riječima, iz raspoloživih sredstava u kategoriji potraživanja bit će podmirene prikazane obveze, a iznos za koliko su veće obveze od potraživanja, Smjernice predviđaju, u poglavlju 3. i 4., izvore za pokriće i način izravnjanja viška rashoda nad prihodima.

Preuzete obveze Hercegbosanske županije godine čine obveze prema domaćim i stranim kreditorima, a iste prikazujemo u slijedećoj Tablici:

KREDITORI	2017.		2018.		2019.	
	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata
MMF III. tranša	1.230.769,00	25.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kredit OPEC Fonda	65.090,18	8.062,50	65.090,18	5.137,78	65.090,18	2.204,39
Projekt modernizacije	191.733,51	40.981,07	191.733,51	38.105,07	191.733,51	35.229,06
MMF IV. tranša	191.750,00	10.000,00	767.000,00	10.000,00	575.250,00	10.000,00
INTESA SANPAOLO BANKA	1.000.000,00	138.143,06	1.000.000,00	88.029,35	1.000.000,00	37.776,51
Kredit za pokriće deficita	1.100.000,00	135.000,00	1.100.000,00	130.000,00	1.100.000,00	125.000,00
UKUPNO	3.779.342,69	357.186,63	3.123.823,69	271.272,20	2.932.073,69	210.209,96

Ovo su kreditne obveze u razdoblju 2017. – 2019. godine za kredite koji su do danas korišteni i stavljeni u otplatu, te planirani kredit za održavanje tekuće likvidnosti i pokriće deficita. Međutim, već u uvodu ovih Smjernica naglasili smo da se prihodi ne ostvaruje željenom dinamikom, pa će već vjerojatno i u narednim godinama biti potrebno tražiti kreditna sredstva od komercijalnih banaka, u cilju održavanja tekuće likvidnosti Proračuna. O ovoj problematici detalje smo iznijeli u poglavlju 4. u dijelu Otplata pozajmljivanja.

**6.Okvirni prijedlog razine (plafoni) financijskih planova
proračunskih korisnika Hercegbosanske županije za razdoblje
2017.- 2019. godine**

- KM -

ORGANIZACIJSKA KLASIFIKACIJA	KORISNIK	2017	2018	2019
		PLAFONI	PLAFONI	PLAFONI
10010001	SKUPŠTINA	2.226.003	2.229.800	2.318.554
11010001	STRUČNE SL. VLADE	2.079.000	2.080.000	2.156.213
11020001	URED PREDSEDNIKA VLADE	388.900	389.027	399.200
11030001	SLUŽBA ZA ODNOS S JAVNOŠĆU	108.910	109.000	110.700
12010001	MUP	12.951.520	12.952.350	12.952.359
13010001	MINISTARSTVO FINANCIJA	4.799.950	4.810.045	4.874.540
14010001	MINISTARSTVO PRAVOSUĐA I UPR.	529.530	530.018	531.025
1402; 1403	NIŽE POTR. JEDINICE - SUDOVI	4.920.603	4.921.335	4.931.012
15010001	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA	1.920.840	1.924.015	1.926.100
	NIŽE POTR. JEDINICE - PROJEKTI	528.700	528.701	530.901
16010001	MIN.ZNANOSTI,PROS. KUL. I ŠPORTA	3.086.100	3.088.100	3.090.113
1602; 1603	NIŽE POTR. JEDINICE - ŠKOLE	23.656.700	23.657.001	23.658.050
17010001	MINISTARSTVO GRADITELJSTVA	978.175	979.314	983.226
18010001	MINISTARSTVO PVŠ	2.183.380	2.184.554	2.185.001
18010002	UPRAVA ZA ŠUMARSTVO	1.108.940	1.109.241	1.110.257
18010003	ZAVOD ZA HRANU I VETERINARSTVO	300.000	349.870	351.250
19010001	MIN. RADA,ZDRAVSTVA,SKRBI I PR.	5.590.800	5.592.011	5.592.035
20010001	UPRAVA ZA PITANJE BRANITELJA	1.136.200	1.137.220	1.139.227
21010001	UPRAVA ZA GEODETSKE POSL.	95.700	96.900	97.013
22010001	DIREKCIJA ROBNIH REZERVI	128.201	130.128	131.220
23010001	URED ZA ZAKONODAVSTVO	141.200	141.521	142.055
24010001	UPRAVA ZA CIVILNU ZAŠTITU	602.600	610.032	613.037
25010001	UPRAVA ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE	927.700	928.055	931.060
26010001	UPRAVA ZA CESTE	3.620.525	3.274.012	3.074.251
	PLANIRANO POKRIĆE DEFICITA	1.500.000	2.000.000	2.000.000
	UKUPNO	75.510.177	75.752.250	75.828.399